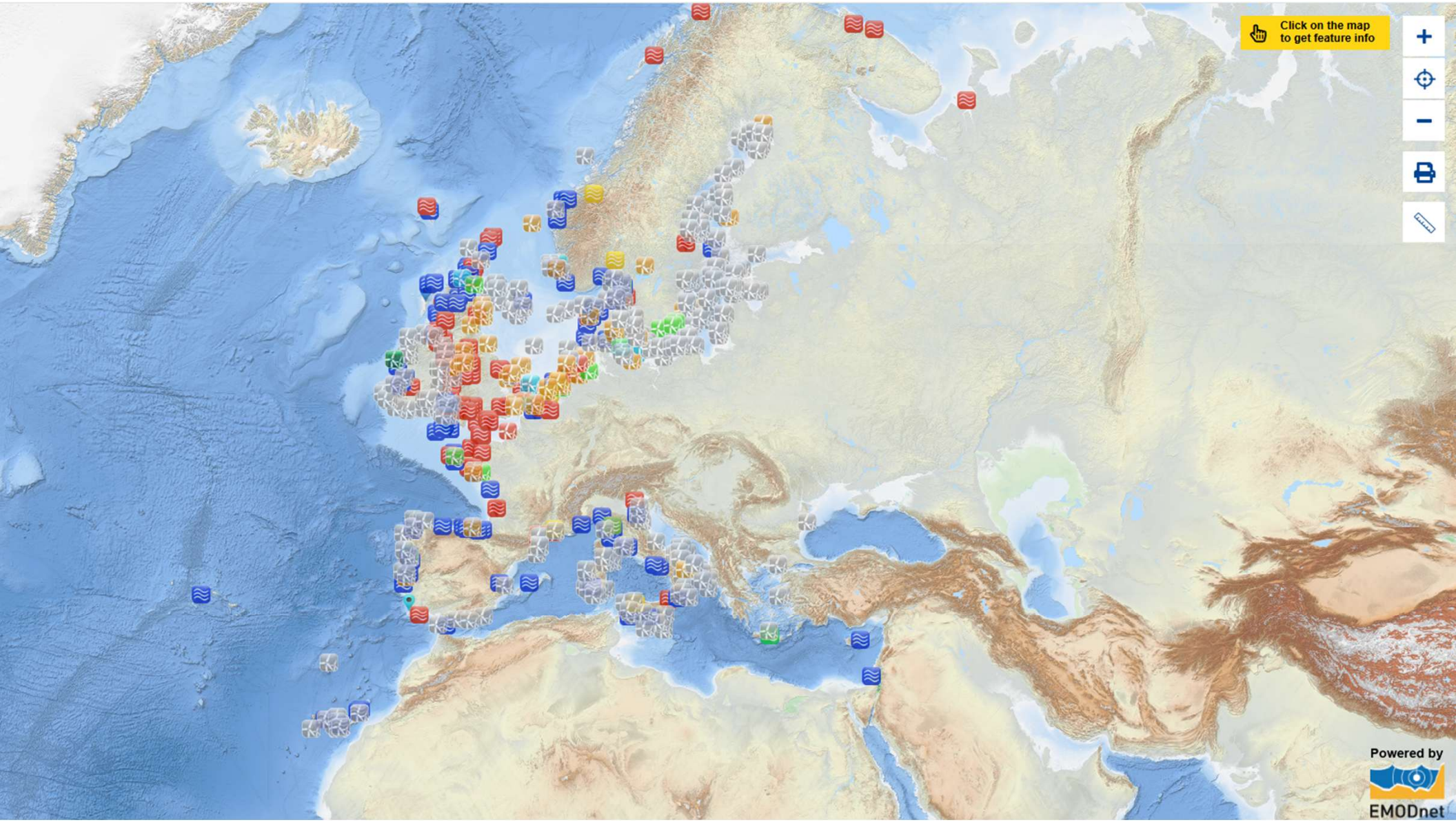
Digitale miljøtvillinger i praksis

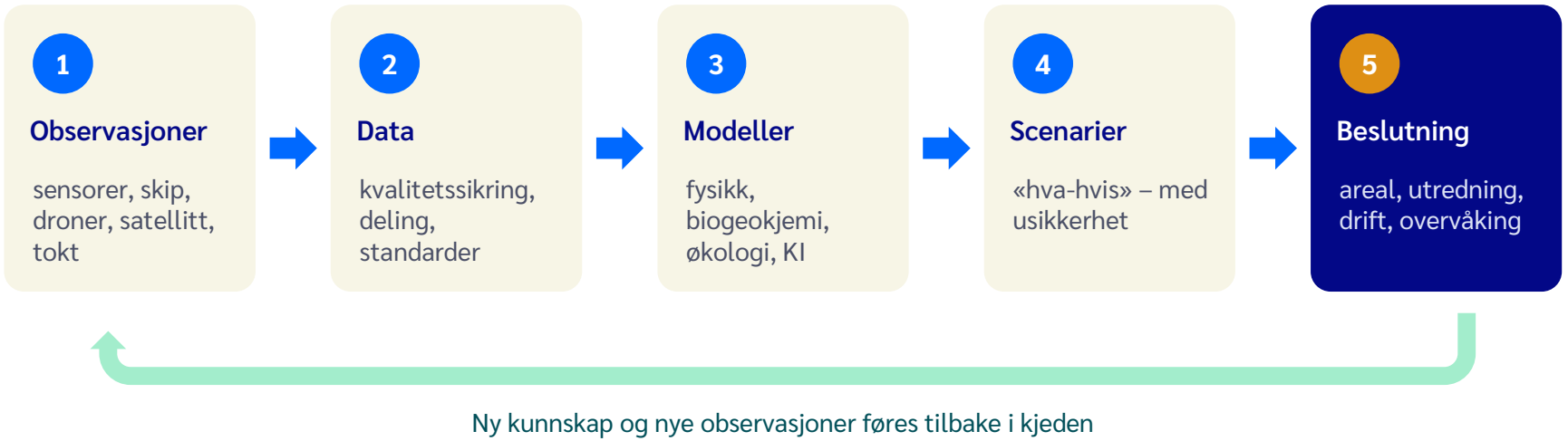
Status, utfordringer og muligheter

Kristoffer Kalbekken, CTO, NIVA

Havvind- og miljøseminaret, 3. november 2026

Click on the map
to get feature info
Powered by
EMODnet

En digital miljøtvilling er en kjede med flere ledd

Tvillingen er aldri bedre enn sitt **svakeste ledd.**

Status: Europa bygger – Norge organiserer seg

EDITO (EU)

- Kjerneplattformen for EUs digitale havtvilling
- Copernicus- og EMODnet-data, regnekraft og «hva-hvis»-verktøy
- Demo 2025 – del av OceanEye 2026 – fullt operativ 2030

Norge

- NorDITO (MET) samlet 43 deltakere fra 11 institusjoner i 2026
- Felles økosystem for deling av hav- og miljødata, eller «data space»?
- NIVA og en rekke miljødataaktører er med som interessenter

Havvind-DTO'er i forskning

- EU-prosjekter utvikler digitale tvillinger for havvind, f.eks. DTO4OWE
- Industrien deltar som partner og bruker
- Tema: kumulative effekter, klima og vannkvalitet

Lovende byggeklosser – men **drift og finansiering er ennå ikke på plass.**

NIVA

Fem gap mellom visjon og virkelighet

Gap	Hva det betyr for havvind
Kunnskap	Lokale effekter versus storskalaeffekter, effekter av naturinklusive løsninger, lagdeling og kumulative økosystemeffekter er svakt modellert
Data	Fragmentert; baseline- og industridata ofte lukket; 'før/etter'-serier mangler
Skala	Modeller med grov skala, havvind trenger både lokal og regional oppløsning og lang tidshorisont
Tillit	Uten validering og synlig usikkerhet blir tvillingen en overbevisende illusjon
Drift	Hvem eier, finansierer og drifter tvillingen når prosjektet er over?

Basert på kunnskapsgap i europeiske havvind-DTO-prosjekter, NVEs KU og veileder, og NorDITO-workshop i 2026

Byggeklossene finnes allerede

1 Observasjoner

Nasjonale overvåkingsprogrammer, skip med FerryBox, faste stasjoner, droner og satellitt

2 Datainfrastruktur

Data i nær sanntid, automatisert kvalitetskontroll og deling via europeiske infrastrukturer

3 Modeller

Operasjonelle havmodeller koblet med biogeokjemiske fjord- og kystmodeller

4 Scenarier

Klima- og tiltaksscenarier som allerede brukes i vannforvaltningen

Utfordringen er å **koble dem** – ikke å bygge alt på nytt.

NIVA

Pragmatisk DTO: fem arbeidsprinsipper

1. **Start med beslutningsspørsmålet** – ikke med plattformen
2. **Bygg på det som finnes** – havmodeller, Copernicus, EMODnet, EDITO
3. **Vis usikkerheten** – validering er en del av produktet
4. **Utvikle sammen med brukerne** – næring, forvaltning og forskning
5. **Lag noe som kan driftes** – åpne standarder, FAIR-data, tydelig eierskap

NIVA

Tre ting havvindaktørene kan gjøre nå

1

Del dataene

Baseline- og overvåkingsdata fra havvindområdene – åpent, standardisert og inn i et felles nasjonalt dataøkosystem.

2

Tenk kumulativt

Felles scenarioverktøy som ser anleggene samlet og over hele levetiden – ikke anlegg for anlegg.

3

Vær med og form

Bruk EDITO allerede i dag, og støtt en nasjonal satsing på deling av hav- og miljødata.

Takten kan økes – hvis kunnskapsgrunnlaget henger med

krk@niva.no

Takk for meg!
Foto: Charlotte Pedersen Ugelstad, Akvaplan-niva